

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 11CoCsp/16/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4122208609
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 05. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Darina Vargová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2024:4122208609.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Dariny Vargovej a členov senátu Mgr. Mareka Janigloša a JUDr. Vlasty Ondrejkovej, v spore žalobcu: A. B., nar. XX. XX. XXXX, C. D. XXX/XX, E. F., zastúpeného advokátom: Mgr. Richard Bebjak, Lermontovova 14, Bratislava, IČO: 31 025 544, proti žalovanému: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., Pribinova 25, Bratislava, IČO: 35 807 598, zastúpenému advokátkou: JUDr. Katarína Hegedúšová, Majerníkova 3/A, Bratislava - mestská časť Dúbravka, o zaplatenie 5.591,71 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Nitra č. k. 16Csp/145/2022-86 zo dňa 28. júna 2023, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdzuje.

Žalobcovi priznáva nárok na náhradu trov odvolacieho konania proti žalovanému v plnom rozsahu.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Nitra ako súd prvej inštancie (ďalej aj súd prvej inštancie alebo súd) podľa ust. § 12 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj CSP) rozsudkom č. k. 16Csp/145/2022-86 zo dňa 28. júna 2023 rozhodol tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 5.591,71 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,5 % ročne zo sumy 5.591,71 eur od 20. 08. 2022 do zaplatenia a náklady spojené s uplatnením pohľadávky vo výške 202,52 eur do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku (I. výrok) a o trovách konania rozhodol tak, že žalobcovi proti žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % s tým, že o výške náhrady trov konania rozhodne súd po právoplatnosti rozsudku samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (II. výrok).

2. Rozhodnutie právne odôvodnil citáciou ust. § 52 ods. 1, 2, 3, 4 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov účinnom v čase uzavretia zmluvy o úvere, § 107 ods. 1, 2, § 121 ods. 3, § 451 ods. 1, 2, § 517 ods. 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej aj Občiansky zákonník), ust. § 497 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov, ust. § 3, § 10c nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov, ust. § 2 písm. a/, § 4 ods. 2, 3 zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1986 Zb. o Slovenskej obchodnej inšpekcii v znení neskorších predpisov (ďalej aj zákon č. 258/2001 Z. z.) a ust. § 25 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov v znení neskorších predpisov (ďalej aj zákon č. 129/2010 Z. z.).

Rozhodnutie o trovách konania súd odôvodnil ust. § 255 ods. 1, § 257 a ust. § 262 ods. 2 CSP.

3. V odôvodnení rozsudku súd prvej inštancie uviedol, že žalobca podanou žalobou žiadal, aby súd uložil žalovanému povinnosť zaplatiť mu sumu 5.591,71 eur s príslušenstvom, náklady spojené s uplatnením pohľadávky vo výške 202,52 eur, vrátane náhrady trov konania, čo odôvodnil tým, že dňa 19. 06. 2008 uzavrel so žalovaným zmluvu o úvere č. 4211187, na základe ktorej mu žalovaný poskytol finančné prostriedky vo výške 663,88 eur (20.000,- Sk). Úver mal byť splácaný v 12 mesačných splátkach po 108,22 eur (3.260,- Sk). Odplata bola dohodnutá na sumu 634,67 eur označená ako „príslušný poplatok“, pričom celková suma na zaplatenie bola 1.298,55 eur (39.120,- Sk). Žalobca ďalej v žalobe tvrdil, že úver si bral ako fyzická osoba. Podľa výpočtu internetovej kalkulačky ročný úrok predstavuje 95,59 % a výška ročnej percentuálnej miery nákladov (ďalej aj RPMN) je 298,39 %. Zmluva o úvere obsahuje väčšie množstvo ustanovení, ktoré možno kvalifikovať ako neprijateľné zmluvné podmienky a ustanovení, ktoré sú v rozpore so zákonom a dobrými mravmi. Odplata niekoľkonásobne prevyšuje odplatu obvykle požadovanú na finančnom trhu za spotrebiteľské úvery v obdobných prípadoch, čo je v priamom rozpore s ust. § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka. Dohodu o výške ročnej odplaty je potrebné považovať za dohodu, ktorá je v rozpore s dobrými mravmi a ktorá spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa a za hraničiacu s úžerou. V tejto časti je právny úkon neplatný pre jeho rozpor s dobrými mravmi (ust. § 3 Občianskeho zákonníka). Samotná zmluva o úvere nespĺňa všetky náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere (ust. § 4 ods. 2 zákona č. 258/2001 Z. z. účinného v čase uzavretia zmluvy), nie je v nej uvedený konečný termín splatnosti spotrebiteľského úveru (ust. § 4 ods. 2 písm. g/), úroková sadzba spotrebiteľského úveru (ust. § 4 ods. 2 písm. h/), údaj o RPMN (ust. § 4 ods. 2 písm. j/), priemerná hodnota RPMN (ust. § 4 ods. 2 písm. k/) a adresa predávajúceho, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť (ust. § 4 ods. 2 písm. d/). Vzhľadom na to, že zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje uvedené obligatórne náležitosti, je nutné ju považovať v zmysle zákona č. 258/2001 Z. z., účinného v čase uzavretia zmluvy, za bezúročnú a bez poplatkov. Žalobca uhradil na účet žalovaného zo zmluvy o úvere č. 4211187 sumu vo výške 6.255,59 eur, t. j. o 5.591,71 eur viac, než mal žalovaný nárok. V rozsahu sumy 5.591,71 eur tak došlo k bezdôvodnému obohateniu na strane žalovaného. Žalobca si uplatnil aj náklady na vymáhanie pohľadávky spočívajúce v predžalobnej výzve vypracovanej a zaslanej jeho právnym zástupcom za jeden úkon právnej služby podľa advokátskej tarify.

3. Súd vo veci vykonal dokazovanie (listinami, ktoré predložili strany sporu a výsluchom žalobcu), pričom zistil tento skutkový a právny stav:

3.1 Žalobca ako dlžník a žalovaný ako veriteľ uzatvorili zmluvu o úvere č. 4211187 dňa 19. 06. 2008. V zmluve sú uvedené osobné údaje žalobcu v rozsahu meno, priezvisko, bydlisko, rodné číslo a číslo občianskeho preukazu. Na základe uvedenej zmluvy sa žalovaný ako veriteľ zaviazal poskytnúť žalobcovi ako dlžníkovi finančné prostriedky vo výške 20.000,- Sk. Žalobca ako dlžník sa zaviazal žalovanému ako veriteľovi zaplatiť sumu zvýšenú o príslušný poplatok vo výške 19.120,- Sk, t. j. celkovo mal zaplatiť sumu 39.120,- Sk. Úver sa zaviazal splácať v 12 mesačných splátkach po 3.260,- Sk, a to počnúc dňom 15. 07. 2008.

3.2 Na základe emailovej správy zo dňa 14. 08. 2022 právny zástupca žalobcu vyzval žalovaného na vydanie bezdôvodného obohatenia v celkovej výške 5.591,71 eur spolu s nákladmi na uplatnenie pohľadávky vo výške 405,04 eur.

3.3 Z výpočtu ročného úroku a RPMN kalkulačky (príloha žaloby) vyplýva, že ročná úroková miera uvedeného úveru bola 95,59 % a RPMN 298,39 %.

3.4 Z klientskej zóny žalovaného (príloha žaloby) vyplýva, že na predmetný úver vo výške 663,88 eur s číslom 4211187 a dátumom 19. 06. 2008 bola splatená suma 6.255,59 eur, s celkovou dlžnou sumou 11.963,31 eur.

3.5 Z prehľadu splátok (č. I. 72) vyplýva, že žalobca zaplatil na úver č. 4211187 sumu 6.255,59 eur celkovo v 63 splátkach, poslednú splátku plnil dňa 19. 04. 2022.

4. V konaní nebolo sporné a bolo aj preukázané, že žalobca so žalovaným uzatvorili zmluvu o úvere č. 4211187 dňa 19. 06. 2008, na základe ktorej žalovaný poskytol žalobcovi finančné prostriedky v celkovej výške 20.000,- Sk (663,88 eur). Ďalej nebolo sporné, že žalobca (súd prvej inštancie v bode 24 svojho rozsudku uviedol, že žalovaný) titulom úhrad splátok zaplatil na predmetný úver sumu vo výške 6.255,59

eur celkovo v 63 splátkach, pričom poslednú splátku plnil dňa 19. 04. 2022. Medzi stranami sporu však bolo sporné, či právny vzťah titulom zmluvy o úvere možno považovať za spotrebiteľský a či nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia nie je premlčaný.

5. Na základe vykonaného dokazovania, súd dospel k záveru, že právny vzťah medzi stranami sporu vznikol na základe zmluvy o úvere uzavretej dňa 19. 06. 2008, pričom uvedená zmluva predstavuje tzv. absolútny obchodný záväzkový vzťah (ust. § 261 ods. 6 písm. d/ Obchodného zákonníka), zároveň však táto zmluva je zmluvou spotrebiteľskou a na žalobcu je potrebné hľadieť ako na spotrebiteľa, pretože pri jej uzavieraní nekonal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti, teda na právny vzťah založený zmluvou o úvere je potrebné aplikovať aj príslušné ustanovenia Občianskeho zákonníka o spotrebiteľských zmluvách (ust. § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka), a to cez odkaz podľa ust. § 1 ods. 2 druhá veta Obchodného zákonníka. V tejto súvislosti súd prvej inštancie upriamil pozornosť na rozsudok Najvyššieho súdu SR v konaní pod sp. zn. 3MCdo/14/2014 zo dňa 21. 04. 2015, podľa ktorého sa v zmysle ust. § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka na právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva, pričom toto sa vzťahuje aj na právne vzťahy založené pred jeho účinnosťou. Na daný právny vzťah je teda nutné aplikovať ustanovenia Občianskeho zákonníka o ochrane spotrebiteľa, súčasne však bolo dôvodné aplikovať aj príslušné ustanovenia zákona č. 258/2001 Z. z. v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy.

6. Súd prvej inštancie ďalej skúmal, či predmetná zmluva o úvere obsahuje všetky obligatórne náležitosti podľa ust. § 4 ods. 2 zákona č. 258/2001 Z. z. v znení účinnom v čase jej uzavretia. Žalobca v žalobe namietal, že v zmluve nie je uvedená konečná splatnosť úveru, úroková sadzba spotrebiteľského úveru a priemerná hodnota ročnej percentuálnej miery nákladov. Tieto skutkové tvrdenia žalovaný ani nepoprel, preto ich súd považoval za nesporné. Z predmetnej úverovej zmluvy je možné zistiť, že táto vôbec neobsahuje obligatórne náležitosti predpísané pre úverovú zmluvu, a to konkrétne údaj o konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru (ust. § 4 ods. 2 písm. g/), rovnako absentuje uvedenie ročnej úrokovej sadzby (ust. § 4 ods. 2 písm. h/), úplne chýba údaj o RPMN (ust. § 4 ods. 2 písm. j/), ako aj uvedenie termínu splatnosti jednotlivých splátok a iných poplatkov (ust. § 4 ods. 2 písm. i/). V zmysle ust. § 4 ods. 3 zákona č. 258/2001 Z. z. je absencia uvedenia týchto obligatórnych náležitostí sankcionovaná bezúročnosťou a bezpoplatkovosťou úveru.

Žalobca ďalej namietal, že výška odplaty bola v rozpore s dobrými mravmi. Najvyšší súd SR vo svojom rozhodnutí v konaní pod sp. zn. 3 Cdo 137/2003 (Zo súdnej praxe č. 62/2004) uviedol, že za právny úkon priečiaci sa dobrým mravom v zmysle ust. § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka treba považovať úkon, ktorý je všeobecne neakceptovateľný z hľadiska v spoločnosti prevládajúcich mravných zásad a princípov vzájomných vzťahov medzi ľuďmi. Odplatu vo výške 19.120,- Sk, pri poskytnutí úveru vo výške 20.000,- Sk je možné už bez ďalšieho bližšieho skúmania, označiť za rozpornú s dobrými mravmi podľa ust. § 39 Občianskeho zákonníka, a preto takéto dojednanie je absolútne neplatné. Rozpor s dobrými mravmi súd vzhliadol najmä v tom, že aj z údajov výpočtu RPMN priloženého k žalobe vyplýva, že výška úrokovej miery bola 95,59 % a RPMN až 298,39 %. Podľa názoru súdu prvej inštancie bolo aj z dôvodu konštatovania bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru nevhodné ďalej sa zaoberať argumentáciou žalobcu ohľadne rozporu odplaty s dobrými mravmi. Okrem toho, žalovaný ani v tejto časti nepoprel skutkové tvrdenia žalobcu.

7. Predmetný spotrebiteľský úver bolo potrebné považovať za bezúročný a bez poplatkov, a preto bol žalobca povinný zaplatiť žalovanému len poskytnutú výšku istiny, t. j. 20.000,- Sk (663,88 eur). Žalovaný nepoprel, že žalobca v súvislosti s predmetným úverom uhradil celkovú sumu 6.255,89 eur. Plnenie nad rámec istiny v rozsahu 5.591,71 eur (6.255,89 - 663,88) predstavuje bezdôvodné obohatenie žalovaného, ktoré je povinný vydať žalobcovi ako plnenie získané bez právneho dôvodu.

8. Žalovaná vo svojom vyjadrení k žalobe poukazovala na ust. § 107 Občianskeho zákonníka, avšak vyslovene nevzniesla námietku premlčania. Túto skutočnosť namietal aj právny zástupca žalobcu, a to s poukazom na rozhodnutie Krajského súdu v Nitre v konaní pod sp. zn. 25CoCsp/39/2021. Súd sa v tejto súvislosti zaoberal aj otázkou premlčania nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia (aj z dôvodu, že ide o spotrebiteľský spor, kde súd skúma premlčanie z úradnej povinnosti). Pri premlčaní práva na vydanie bezdôvodného obohatenia zákon ustanovuje kombinované premlčacie doby, a to subjektívnu dvojročnú a objektívnu trojročnú, v prípade úmyselného bezdôvodného obohatenia

desaťročnú. Pri posudzovaní začiatku plynutia subjektívnej premlčacej doby je potrebné vychádzať zo skutočnej, nie z predpokladanej vedomosti oprávneného o tom, že na jeho úkor došlo k získaniu bezdôvodného obohatenia a kto ho získal, čo vyplýva aj z rozhodnutia Najvyššieho súdu SR v konaní sp. zn. 5Cdo/29/2021. V obdobnom smere začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby posudzoval aj Ústavný súd SR v rozhodnutiach pod sp. zn. III. ÚS 43/2020 a I. ÚS 51/2020.

9. Predmetné závery najvyšších súdnych autorít sa priamo vzťahujú na situáciu pri bezdôvodnom obohatení v súvislosti s posúdením úveru ako bezúročného a bez poplatkov. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že vedomosť o tom, že na úkor žalobcu došlo k získaniu bezdôvodného obohatenia a kto ho získal, mohol žalobca nadobudnúť až po porade so svojim právnym zástupcom dňa 10. 08. 2022, čo korešponduje aj s výpoveďou žalobcu, ktorý uviedol, že to bolo v auguste 2022. Podľa názoru súdu, žalobca ako dlžník v pozícii priemerného spotrebiteľa, bez právnického vzdelania a bez náležitej odbornej konzultácie, mohol získať túto vedomosť až momentom porady s advokátom, ktorý mu poskytol kvalifikovanú odbornú pomoc. Žalobca nemal vedomosť, že preplácal úver, ktorý je bezúročný a bezpoplatkový, preto ani námietka žalovaného ohľadne skutočnosti, že vedomosť dlžníka o bezdôvodnom obohatení spočívajúcom v platbách na úroky a poplatky úveru vzniká až momentom platby nad rámec poskytnutej istiny, je právne irelevantná. Z ust. § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka totiž vyplýva, že pre začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby na uplatnenie práva na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia je rozhodujúci subjektívny moment, kedy sa oprávnený dozvie o skutkových okolnostiach, ktoré sú rozhodujúce pre uplatnenie tohto práva. Subjektívna premlčacia doba je kategóriou subjektívnou a žalobca sa dozvedel o skutkových okolnostiach rozhodujúcich pre uplatnenie nároku až poradou s právnym zástupcom, preto nie je možné uvažovať o hypotetickom tvrdení žalovaného, že to bolo v momente preplácania istiny. Aj keď žalovaný poukázal na konkrétne rozhodnutia, tieto sú podľa názoru súdu prvej inštancie už prekonané a súčasná aplikačná prax sa pridrižiava vyššie uvedeného výkladu ust. § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Vedomosť o tom, že na úkor žalobcu došlo k získaniu bezdôvodného obohatenia a kto ho získal, mohol žalobca nadobudnúť po porade so svojim právnym zástupcom dňa 10. 08. 2022 a žaloba bola podaná na súd dňa 24. 08. 2022, teda v rámci dvojročnej subjektívnej premlčacej doby.

10. Začiatok plynutia objektívnej doby je daný momentom, kedy došlo k bezdôvodnému obohateniu, teda v tomto prípade momentom zaplatenia jednotlivých platieb (č. I. 72 spisu). Premlčacia doba je trojročná, v prípade úmyselného bezdôvodného obohatenia desaťročná. Žalobca v súvislosti s dĺžkou premlčacej doby poukázal na rozhodnutia publikované v Zbierke stanovísk NS a súdov SR 2/2022, medzi ktoré patrí aj rozhodnutie Najvyššieho súdu SR v konaní pod sp. zn. 7Cdo 268/2021. Najvyšší súd SR konštatoval, že „analogická aplikácia desaťročnej objektívnej premlčacej doby súdmi Slovenskej republiky pri práve spotrebiteľa na vydanie bezdôvodného obohatenia (§ 107 ods. 2 Občianskeho zákonníka) získaného plnením na základe spotrebiteľskej úverovej zmluvy, je právnym dôsledkom prednosti rozsudku Súdneho dvora Európskej únie C - 485/19 zo dňa 22. apríla 2021 v právnom poriadku Slovenskej republiky. Vzhľadom na to, že podľa rozsudku Súdneho dvora EÚ C - 485/19 zásada efektivity bráni vnútroštátnej úprave objektívnej trojročnej premlčacej lehote, je nevyhnutné na tento typ nárokov subsidiárne uplatňovať 10 ročnú objektívnu premlčaciu lehotu na vydanie bezdôvodného obohatenia (a to bez skúmania zavinenia).“ Toto rozhodnutie (ako aj iné, aj na to nadväzujúce rozhodnutia súdov, napr. rozhodnutie Krajského súdu v Nitre sp. zn. 25Co/42/2022 zo dňa 10. 08. 2022) riešilo porušenie zákona č. 129/2010 Z. z., ktorého úprava je implementáciou únieového práva. Uvedené rozhodnutie reflektuje rozsudok Súdneho dvora EÚ C - 485/19 zo dňa 22. 04. 2021, podľa ktorého „zásada efektivity sa má vykladať v tom zmysle, že bráni vnútroštátnej právnej úprave, ktorá stanovuje, že na žalobu podanú spotrebiteľom o vrátenie súm neoprávnene zaplatených v rámci plnenia zmluvy o úvere na základe nekalých podmienok v zmysle smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách alebo na základe podmienok, ktoré sú v rozpore s požiadavkami smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS, sa vzťahuje trojročná premlčacia lehota, ktorá začína plynúť odo dňa, keď došlo k bezdôvodnému obohateniu“.

10.1 Pre začiatok plynutia objektívnej premlčacej doby, je rozhodujúci okamih, keď k získaniu bezdôvodného obohatenia skutočne došlo. Ak sa plnenie bez právneho dôvodu poskytuje postupne po častiach, objektívna premlčacia doba začína plynúť pri každej z nich osobitne v okamihu, kedy k plneniu došlo. V 10-ročnej premlčacej dobe sa právo na vydanie bezdôvodného obohatenia premlčí vtedy, keď bezdôvodné obohatenie bolo získané úmyselne. Úmysel, či už priamy alebo nepriamy,

musí vždy priamo smerovať k bezdôvodnému obohacovaniu sa a musí existovať už v čase získania bezdôvodného obohatenia. Občiansky zákonník napriek tomu, že vymedzuje vo svojich ustanoveniach úmyselné bezdôvodné obohatenie, podstatu úmyselného konania nevymedzuje, preto sa pri skúmaní úmyslu konajúcej osoby vychádza z právnej úpravy zavinenia obsiahnutej v trestnom práve. Zavinenie podľa ust. § 15 Trestného zákona je vybudované na dvoch zložkách - vedomostnej a vôľovej. Podľa stupňa vôľovej zložky sa rozlišuje úmysel priamy alebo nepriamy. O nepriamy úmysel ide vtedy, ak ten, kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatil, vedel, že svojím konaním môže získať bezdôvodné obohatenie a pre prípad, že sa tak stane, bol s týmto následkom uzrozumený. Žalovaný, podnikajúci na finančnom trhu, mal odbornú prevahu nad spotrebiteľom, ktorému poskytoval svoje služby, a preto možno od neho očakávať, že sa vo vzťahu k spotrebiteľovi bude správať poctivo. Musel vedieť, že neuvedením všetkých zákonných náležitostí v zmluve o úvere, nastane sankcia v podobe bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru a pre prípad, že sa tak stane, bol s uvedenou zákonnou sankciou uzrozumený. Konanie žalovaného pri uzatváraní zmluvy, ktorý hrubo nerešpektoval ustanovenia zákona slúžiace na ochranu spotrebiteľa, nemožno považovať za súladné s dobrými mravmi a nemožno ho hodnotiť inak, ako konanie zamerané na získanie bezdôvodného obohatenia bez právneho dôvodu, minimálne s nepriamym úmyslom získať majetkový prospech. Súd prvej inštancie konštatoval, že s ohľadom na okolnosti prípadu, bol úmysel žalovaného, bezdôvodne sa obohatiť na úkor žalobcu, daný už od uzatvorenia zmluvy, ktorého návrh koncipoval žalovaný a predložil ho na podpis žalobcovi. Z uvedeného dôvodu bolo v danom prípade potrebné aplikovať desaťročnú objektívnu premlčaciu dobu, ktorá začala plynúť v momente, keď suma celkových úhrad žalobcu prekročila sumu poskytnutého úveru.

10.2 Z vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že žalobca si žalobou uplatnil nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia spočívajúceho v úhradách vykonaných od 08. 09. 2017 do 19. 04. 2022 (prehľad úhrad č. I. 72), pričom žaloba bola na súde podaná dňa 24. 08. 2022. Pre začiatok plynutia objektívnej premlčacej doby bol tak rozhodujúci okamih, kedy žalovaný prijal od žalobcu plnenie prevyšujúce sumu skutočne čerpaného úveru. Nad rámec vyčerpaného úveru 663,88 eur žalobca vykonal úhrady odo dňa 08. 09. 2017. Nárok žalobcu na vydanie bezdôvodného obohatenia z uvedenej zmluvy tak nie je premlčaný ani v 10-ročnej objektívnej premlčacej dobe. Súd žalobe vyhovel v plnom rozsahu, pretože nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia nie je premlčaný.

11. Žalobca si v konaní správne uplatnil podľa ust. § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka aj náklady spojené s uplatnením pohľadávky (ako príslušenstvom pohľadávky) v celkovej výške 202,52 eur. V tomto kontexte súd prvej inštancie poukázal aj na rozhodovaciu činnosť Ústavného súdu SR (rozhodnutie pod sp. zn. III. ÚS 659/2021 zo dňa 30. 11. 2021, III. ÚS 642/2021, II. ÚS 22/2020, II. ÚS 112/2021 a II. ÚS 336/2022).

Podľa ust. § 13a ods. 1 písm. d/ vyhlášky Ministerstva spravodlivosti SR č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej aj vyhláška č. 655/2004 Z. z.) odmena vo výške základnej sadzby patrí aj za predžalobnú výzvu. Podľa dôvodovej správy ministerstva „kvalifikovanou predžalobnou výzvou možno v konečnom dôsledku odvrátiť súdne konanie a teda má svoj účel, v dôsledku čoho by advokátom mala byť priznaná odmena za takýto úkon v rámci náhrady trov právneho zastúpenia“. Súd tak priznal žalobcovi odmenu vo výške základnej sadzby tarifnej odmeny podľa ust. § 13a ods. 1 písm. d/ vyhlášky 655/2004 Z. z. v celkovej výške 202,52 eur. Základnú sadzbu tarifnej odmeny určil ako odmenu za jeden úkon právnej služby z tarifnej hodnoty - hodnoty predmetu sporu pri začatí poskytovania právnych služieb v zmysle ust. § 10 ods. 1 vyhlášky č. 655/2004 Z. z. Odmena zodpovedajúca úkonu právnej služby predstavovala sumu 190,89 eur (z hodnoty sporu 5.591,71 eur) + režijný paušál 11,63 eur, čo predstavuje sumu 202,52 eur. Súd aj v tejto časti považoval žalobu za dôvodnú, pretože žalobca preukázal existenciu predžalobnej výzvy a jej skutočné odoslanie žalovanému, pričom si tento nárok správne uplatnil ako náklady spojené s uplatnením pohľadávky.

12. S poukazom na ust. § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka a ust. § 3, § 10c nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z. si žalobca uplatnil aj nárok na úrok z omeškania vo výške 8,5 % zo sumy 5.591,71 eur od 20. 08. 2022 do zaplatenia. Žalobca vyzval žalovaného na vydanie sumy bezdôvodného obohatenia rovnajúcej sa žalovanej sume emailom (v prílohe list) v lehote do 19. 08. 2022, ale žalovaný sa dostal do omeškania s plnením svojho peňažného dlhu odo dňa nasledujúceho, t. j. od 20. 08. 2022 tak, ako si to uplatnil žalobca. Čo sa týka uplatňovanej výšky úroku 8,5 %, táto je v súlade s ustanoveniami právnych predpisov, nakoľko v čase vzniku omeškania (ku dňu 20. 08. 2022) bola základná úroková sadzba ECB

0,5 %, teda úrok z omeškania predstavuje 8,5 % (právny vzťah vznikol pred 01. 02. 2023; základná úroková sadzba je zvýšená o 8 percentuálnych bodov). Súd preto uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalovanú sumu s príslušenstvom do 3 dní odo dňa právoplatnosti, pretože nebol dôvod na určenie dlhšej lehoty na plnenie.

13. O nároku na náhradu trov konania súd prvej inštancie rozhodol podľa pomeru úspechu v zmysle ust. § 255 ods. 1 CSP. Žalobca bol v konaní v plnej miere úspešný, súd mu priznal proti žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Dôvody hodné osobitného zreteľa podľa ust. § 257 CSP súd v prejednávanej spore nevzhliadol a netvrdili ich ani strany sporu. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozsudku, a to samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (ust. § 262 ods. 2 CSP).

14. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal žalovaný odvolanie, ktoré bolo doručené súdu dňa 16. 08. 2023. Bol toho názoru, že v predmetnom sporovom konaní došlo k vade uvedenej v ust. § 365 ods. 1 písm. f/ zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj CSP) a v ust. § 365 ods. 1 písm. h/ CSP, teda súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Žalobca v postavení dlžníka uzatvoril so žalovaným v postavení veriteľa dňa 19. 06. 2008 zmluvu o úvere č. 4211187, na základe ktorej bol žalobcovi poskytnutý úver vo výške 663,88 eur, ktorý sa zaviazal zaplatiť túto sumu zvýšenú o príslušný poplatok vo výške 634,66 eur, t. j. vrátiť späť celkom sumu vo výške 1.298,54 eur v 12 pravidelných mesačných splátkach po 108,21 eur počnúc dňom 15. 07. 2008.

Nie je preto možné aplikovať na zmluvu o úvere ustanovenia o ochrane spotrebiteľa, keďže o spotrebiteľa v tomto prípade nejde a zmluva sa posudzuje podľa Obchodného zákonníka ako obchodnoprávny vzťah a nie ako spotrebiteľský vzťah.

Predmetná zmluva o úvere potom nemôže byť posúdená ako bezúročná a bez poplatkov vzhľadom k tomu, že spĺňa všetky zákonom stanovené obligatórne náležitosti.

Žalobca v prípade, že po podpise zmluvy o úvere nadobudol pocit, že podpísal nevýhodnú zmluvu alebo že odplata, úrok, či ročná percentuálna miera nákladov je vysoká, mal právo odstúpiť od zmluvy bez uvedenia dôvodu do 14 kalendárnych dní odo dňa uzavretia zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Uvedené právo žalobca nevyužil, z čoho jednoznačne vyplýva, že súhlasil s obsahom zmluvy o spotrebiteľskom úvere a so všetkými podmienkami poskytnutia spotrebiteľského úveru.

Vzhľadom na dikciu zmluvy („Dlžník sa zaväzuje zaplatiť čiastku 1.298,54 eur v 12 pravidelných mesačných splátkach vo výške 108,21 eur počnúc dňom 15. 07. 2008 na účet veriteľa špecifikovaný vo Všeobecných podmienkach poskytnutia spotrebiteľského úveru alebo v hotovosti mandatárovi.“) nemožno hovoriť o absencii výšky, počtu a termínu splátok istiny, úrokov a iných poplatkov. Predmetná zmluva o úvere potom nemôže byť posúdená ako bezúročná a bez poplatkov, vzhľadom k tomu, že spĺňa všetky zákonom stanovené obligatórne náležitosti.

S poukazom na ust. § 517 ods. 1, 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov, do sumy nároku, ktorú si uplatňuje žalobca z titulu bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého úveru nemožno zahrnúť ani zákonný úrok z omeškania. Žalobca bol v omeškaní s úhradou istiny a z toho dôvodu žalovanému patrí okrem istiny poskytnutého úveru aj nárok na zákonný úrok z omeškania, ktorý nie je možné považovať za odplatné plnenie alebo iné náklady, ktoré sú dohodnuté pri podpise zmluvy o úvere alebo ktoré sú spojené s poskytnutím peňažných prostriedkov alebo vyžadované pri poskytnutí peňažných prostriedkov.

Rozhodcovský rozsudok zo dňa 10. 06. 2009 v konaní pod sp. zn. SR 05359/09, predstavuje neodstrániteľnú prekážku konania, a to prekážku res iudicata.

Z tohto rozhodcovského rozsudku je zrejmé, že rozhodcovský súd posúdil zmluvu o úvere ako platnú a odplatný právny úkon a na jeho základe priznal žalovanému voči žalobcovi plnenie. Z hľadiska res

iudicata je prípadná nesprávnosť rozhodcovského rozsudku irelevantná a aj v takomto prípade res iudicata naďalej existuje.

Žalovaný bol toho názoru, že ak procesné podmienky nie sú splnené, konanie vykazuje nedostatky. Ak bolo právoplatne rozhodnuté o povinnosti plniť, tvorí výrok takéhoto rozsudku prekážku právoplatne rozhodnutej veci vo vzťahu k určovacej žalobe medzi tými istými účastníkmi konania vo vzťahu k tomu istému skutku, ktorý už bol predbežne právne kvalifikovaný v rozsudku na plnenie, a preto by súd mal konanie zastaviť pre neodstrániteľný nedostatok konania.

Ďalej žalovaný poukázal na to, že dňa 21. 09. 2009 vydal Okresný súd Nitra poverenie na vykonanie exekúcie na podklade exekučného titulu, a to rozhodcovského rozsudku.

S poukazom na ust. § 451 Občianskeho zákonníka bol žalovaný toho názoru, že zo zmluvy o úvere nenastala ani jedna z foriem bezdôvodného obohatenia, ktorú stanovuje zákon. Žalobca plnil na základe platne uzavretej zmluvy o úvere, ktorá nebola nikdy právoplatne vyhlásená za neplatnú, rovnako tak právny dôvod na plnenie z tejto zmluvy o úvere nikdy neodpadol (nedošlo k odstúpeniu od zmluvy, zrušeniu zmluvy a pod.) a majetkový prospech získal žalovaný z poctivých zdrojov.

Žalovaný navrhol, aby odvolací súd zrušil rozsudok okresného súdu č. k. 16Csp/145/2022-86 zo dňa 28. 06. 2023 a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

15. K odvolaniu žalovaného podal žalobca prostredníctvom svojho právneho zástupcu vyjadrenie zo dňa 10. 09. 2023, v ktorom uviedol, že žalovaný v odvolaní nepriniesol žiadnu novú právnu argumentáciu, len použil vopred pripravené formulárové znenie odvolania, pričom nešpecifikoval, v čom považoval rozsudok súdu prvej inštancie za nesprávny. Žalobca považoval napadnutý rozsudok za vecne správny, riadne a presvedčivo odôvodnený, vychádzajúci z úplne a riadne zisteného skutkového stavu, pričom súd správne aplikoval i právne normy. Navrhol, aby Krajský súd v Banskej Bystrici rozsudok ako vecne správny potvrdil a priznal žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

16. Krajský súd v Nitre, ako odvolací súd (ust. § 34 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov – ďalej len CSP) zistil, že odvolanie bolo podané proti rozsudku súdu prvej inštancie, proti ktorému je odvolanie prípustné, oprávnenou stranou - žalovaným, v neprospech ktorého bolo rozhodnuté, v zákonom stanovenej lehote (ust. § 355 ods. 1, § 359, § 362 ods. 1 CSP) a konštatoval, že odvolanie má zákonom stanovené náležitosti a obsahuje zákonom stanovené odvolacie dôvody (ust. § 127, § 363, § 365 ods. 1 CSP). Následne odvolací súd, viazaný rozsahom podaného odvolania žalovaného, odvolacími dôvodmi ako i súdom prvej inštancie zisteným skutkovým stavom (ust. § 379, § 380 ods. 1, 2, § 383 CSP) prejednal podané odvolanie bez nariadenia odvolacieho pojednávania (ust. § 385 ods. 1 CSP a contrario), pričom dospel k záveru, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné a vo veci rozhodol rozsudkom (ust. § 392 CSP) tak, že rozsudok súdu prvej inštancie podľa ust. § 387 ods. 1, 2 CSP ako vecne správny potvrdil, pričom sa v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením napadnutého rozsudku.

Odvolací súd svoj rozsudok verejne vyhlásil dňa 15. 05. 2024, keď v zmysle ust. § 219 ods. 3 za použitia ust. § 378 ods. 1 CSP oznámil miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku na úradnej tabuli súdu a na webovej stránke krajského súdu v lehote najmenej päť dní pred jeho vyhlásením.

17. Podľa § 3 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov účinných do 31. 10. 2008, teda i v čase uzavretia zmluvy o úvere (ďalej aj Občiansky zákonník), výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

Podľa § 52 ods. 1, 2, 3, 4 vyššie citovaného zákona, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné.

Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

Spotrebiteľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

18. Podľa § 451 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov účinnom v čase rozhodovania súdov, kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať.

Bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

19. Podľa § 4 ods. 2, 3, 4 zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1986 Zb. o Slovenskej obchodnej inšpekcii v znení neskorších predpisov účinnom do 31. 07. 2008 (teda i v čase uzavretia predmetnej zmluvy), zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí musí obsahovať

a/ obchodné meno, sídlo a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o právnickú osobu, alebo meno, priezvisko, miesto podnikania alebo adresu trvalého pobytu a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o fyzickú osobu,

b/ meno, priezvisko a adresu trvalého pobytu spotrebiteľa,

c/ identifikáciu osoby, ktorej vlastnícke právo k tovaru alebo službe neprechádza na spotrebiteľa v okamihu odovzdania a prevzatia tovaru alebo služby, a podmienky nadobudnutia vlastníckeho práva k tomuto tovaru alebo službe spotrebiteľom,

d/ adresu predávajúceho, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť,

e/ celkovú výšku a menu poskytnutého spotrebiteľského úveru a podmienky upravujúce jeho čerpanie,

f/ v prípade odloženej platby za tovar alebo poskytnutú službu, opis tovaru alebo služby, na ktoré sa zmluva o spotrebiteľskom úvere vzťahuje, a cenu tovaru alebo poskytnutej služby,

g/ konečnú splatnosť spotrebiteľského úveru,

h/ ročnú úrokovú sadzbu; v prípade variabilnej ročnej úrokovej sadzby zmluva o spotrebiteľskom úvere musí obsahovať podmienky zmeny variabilnej ročnej úrokovej sadzby, ako aj index alebo referenčnú sadzbu, ktoré sa vzťahujú na pôvodnú variabilnú ročnú úrokovú sadzbu,

i/ výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov,

j/ ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere,

k/ priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver platnú k dňu podpisu zmluvy o spotrebiteľskom úvere, zverejnenú podľa § 7a ods. 2,

l/ veriteľom vyžadované ručenie alebo poistenie,

m/ výpočet nákladov uvedených v § 2 písm. c) prvom až piatom bode, ktoré neboli zahrnuté do výpočtu ročnej percentuálnej miery nákladov; pričom sa uvedie výška týchto nákladov, spôsob výpočtu alebo čo najpresnejší odhad,

n/ oprávnenie spotrebiteľa na zníženie celkových nákladov na spotrebiteľský úver pri jeho splatení pred lehotou splatnosti podľa § 6 a spôsob určenia výšky poplatku za splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti,

o/ upozornenia týkajúce sa následkov nesplácania spotrebiteľského úveru,

p/ práva spotrebiteľa podľa § 7,

q/ spôsob zániku záväzku zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,

r/ informáciu o možnosti mimosúdneho riešenia sporov zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,

s/ názov a adresu príslušného kontrolného orgánu podľa § 8 ods. 1.

Pri nesplnení podmienok podľa odseku 2 je zmluva o spotrebiteľskom úvere platná, ak bol spotrebiteľovi na jej základe

a/ poskytnutý spotrebiteľský úver a spotrebiteľ ho začal čerpať alebo

b/ dodaný tovar, alebo poskytnutá služba.

Ak však zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa odseku 2 písm. a/, b/, d/ až j/, k/ a l/, poskytnutý úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov.

Od spotrebiteľa nemôže veriteľ požadovať úrok alebo poplatky, ktoré nie sú uvedené v zmluve o spotrebiteľskom úvere.

20. Podľa § 25 ods. 1, 2 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, právne vzťahy, ktoré vznikli pred 11. júnom 2010 na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere, sa spravujú podľa doterajších predpisov, ak tento zákon v odseku 2 neustanovuje inak.

Ustanovenia § 10 ods. 2 a 3, § 12, 14, 17 ods. 1 a 2 a § 18 sa od 11. júna 2010 použijú aj na právne vzťahy vzniknuté na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ktorá bola uzavretá pred nadobudnutím účinnosti tohto zákona na dobu neurčitú a podľa ktorej sa po nadobudnutí účinnosti tohto zákona poskytuje alebo môže poskytovať spotrebiteľský úver.

21. Podľa § 149 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov, (ďalej aj CSP), prostriedkami procesného útoku a prostriedkami procesnej obrany sú najmä skutkové tvrdenia, popretie skutkových tvrdení protistrany, návrhy na vykonanie dôkazov, námietky k návrhom protistrany na vykonanie dôkazov a hmotnoprávne námietky.

Podľa § 154 CSP, prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany možno uplatniť najneskôr do vyhlásenia uznesenia, ktorým sa dokazovanie končí.

Podľa § 366 CSP, prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a/ sa týkajú procesných podmienok,
- b/ sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c/ má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d/ ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Podľa § 379 CSP, odvolací súd je rozsahom odvolania viazaný okrem prípadov, ak

- a/ od rozhodnutia o napadnutom výroku závisí výrok, ktorý odvolaním nebol dotknutý,
- b/ ide o nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 a odvolanie podal len niektorý zo subjektov,
- c/ určitý spôsob usporiadania vzťahu medzi stranami vyplýva z osobitného predpisu.

Podľa § 380 ods. 1 CSP, odvolací súd je odvolacími dôvodmi viazaný.

Podľa § 387 ods. 1, 2, 3 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Odvolací súd sa v odôvodnení musí zaoberať aj podstatnými vyjadreniami strán prednesenými v konaní na súde prvej inštancie, ak sa s nimi nevysporiadal v odôvodnení rozhodnutia súdu prvej inštancie. Odvolací súd sa musí v odôvodnení vysporiadať s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní.

22. Odvolací súd po preskúmaní žaloby, pripojených listín (zmluvy o úvere zo dňa 19. 06. 2008, potvrdenia žalovaného z klientskej zóny, splátky k zmluve č. 4211187), vyjadreniami sporových strán a výpoveďou žalobcu na pojednávaní dospel k záveru, že súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu a správne zistil skutkový stav, z ktorého vyvodil i správny právny záver spočívajúci v tom, že zmluva o úvere uzavretá medzi žalobcom a žalovaným dňa 19. 06. 2008 má charakter spotrebiteľskej zmluvy v zmysle ust. § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov a zároveň zmluvy o spotrebiteľskom úvere uzavretej podľa ustanovení zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1986 Zb. o Slovenskej obchodnej inšpekcii v znení neskorších predpisov (ďalej aj zákon č. 258/2001 Z. z.) účinného v čase jej uzavretia, pričom príslušné ustanovenia týchto zákonov v predmetnej veci i správne aplikoval. Súd prvej inštancie svoj rozsudok v predmetnej veci správne odôvodnil po skutkovej i právnej stránke, pričom reagoval na jednotlivé tvrdenia sporových strán. V priebehu odvolacieho konania sa na skutkových a právnych zisteniach súdu prvej inštancie nič nezmenilo, preto si odvolací súd osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozsudku tohto súdu, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje a konštatuje správnosť dôvodov týkajúcich sa I. výroku napadnutého rozsudku a v celom rozsahu sa s ním stotožňuje (ust. § 387 ods. 2 CSP). Podané odvolanie žalovaného nebolo spôsobilé privodiť zmenu, resp. zrušenie napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie v prospech žalovaného a teda nebolo možné rozhodnúť v zmysle jeho požiadavky.

23. Na potvrdenie správnosti rozsudku súdu prvej inštancie a k odvolacím námietkam žalovaného odvolací súd uvádza nasledovné.

Vo všeobecnosti možno konštatovať, že odvolanie žalovaného nemôže obstať, pretože obsahuje jednak tvrdenia, s ktorými sa už vysporiadal súd prvej inštancie a jednak tvrdenia, ktoré predstavujú tzv. nepovolené novoty.

23.1 Ako prvý odvolací dôvod žalovaný uviedol ust. § 365 ods. 1 písm. f/ CSP, teda namietal, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam.

Pokiaľ ide o žalovaným tvrdené nesprávne skutkové zistenia, odvolací súd uvádza, že po oboznámení sa s obsahom predloženej zmluvy o úvere, dospel k rovnakému záveru ako súd prvej inštancie, ktorý na základe doteraz vykonaného dokazovania správne ustálil, že vzťah strán sporu, vyplývajúci zo zmluvy o úvere č. 4211187 zo dňa 19. 06. 2008 je vzťahom spotrebiteľským v zmysle ust. § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka v znení účinnom ku dňu jej uzavretia a žalobcovi bol poskytnutý spotrebiteľský úver. Po preskúmaní obsahu tejto zmluvy je zrejmé, že obsahuje základné identifikačné údaje žalobcu ako fyzickej osoby (meno, priezvisko, bydlisko, rodné číslo, číslo občianskeho preukazu, číslo účtu) a že žalovaný poskytol žalobcovi úver v sume 20.000,- Sk, pričom žalobca sa zaviazal túto sumu žalovanému zaplatiť zvýšenú o príslušný poplatok v sume 19.120,- Sk, t. j. celkovo zaplatiť sumu 39.120,- Sk v 12 mesačných splátkach po 3.260,- Sk počnúc dňom 15. 07. 2008. Žalovaný žiadnym spôsobom nepreukázal svoje tvrdenie v odvolaní, že žalobca nemal postavenie spotrebiteľa, že nie je možné aplikovať ustanovenia o ochrane spotrebiteľa a že predmetnú zmluvu je potrebné posúdiť podľa Obchodného zákonníka ako obchodnoprávny vzťah a nie ako spotrebiteľský vzťah.

23.2 Žalovaný v podanom odvolaní ďalej namietal, že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (ust. § 365 ods. 1 písm. h/ CSP). Tvrdil, že na predmetnú zmluvu nie je možné aplikovať ustanovenia o ochrane spotrebiteľa, nakoľko o spotrebiteľa v danom prípade nejde. Súd prvej inštancie správne vyhodnotil predmetnú zmluvu ako spotrebiteľskú (25. až 27. bod napadnutého rozsudku), pričom odvolací súd sa s týmto posúdením stotožňuje a dodáva, že i keď zmluva o úvere je tzv. absolútny obchod (ust. § 261 ods. 3 písm. d/ Obchodného zákonníka), neznamená to, že vzťah z nej nie je spotrebiteľský. Súd prvej inštancie správne uplatnil ustanovenia Občianskeho zákonníka v znení s účinnosťou od 01. 01. 2008, teda v čase uzavretia predmetnej zmluvy, a to najmä ust. § 52 ods. 1, ktoré vymedzovalo spotrebiteľskú zmluvu ako každú zmluvu bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Dodávateľom podľa ust. 52 ods. 3 Občianskeho zákonníka bola pritom osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy konala v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti a spotrebiteľom podľa ust. 52 ods. 4 Občianskeho zákonníka bola osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekonala v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti. Keďže je všeobecne známe, že žalovaný (ako osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení zmlúv, akou je aj sporná zmluva) konal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti, a teda pri uzatváraní predmetnej zmluvy vystupoval v pozícii dodávateľa v zmysle ust. § 52 ods. 3 Občianskeho zákonníka a bol i veriteľom v zmysle ust. § 3 ods. 1 zákona č. 258/2001 Z. z. v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy. Vzhľadom na to, že žalobca pri uzatváraní a plnení predmetnej zmluvy nekonal v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti, treba ho v zmysle ust. § 52 ods. 4 Občianskeho zákonníka považovať za spotrebiteľa a zároveň za spotrebiteľa i v zmysle ust. § 3 ods. 2 zákona č. 258/2001 Z. z. v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy. V dôsledku povahy strán zmluvy a predmetu plnenia (poskytnutie peňažných prostriedkov) tak zmluva o úvere, ktorú spolu strany sporu uzatvorili, spĺňa aj definíciu zmluvy o spotrebiteľskom úvere podľa ust. § 2 písm. b/ zákona č. 258/2001 Z. z. a vzťah medzi stranami sporu sa riadi preto aj týmto zákonom. Keďže zároveň nebolo preukázané, že by zmluva uzavretá medzi stranami tohto sporu bola niektorou zo zmlúv vymenovaných v ust. § 1 ods. 2 zákona č. 258/2001 Z. z., nie je vylúčená ani z vecnej pôsobnosti tohto zákona, podľa ktorého sa v zmysle ust. § 25 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. spravujú i právne vzťahy, ktoré vznikli pred 11. júnom 2010 na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere, pretože ods. 2 tohto zákona neustanovuje inak. Súd prvej inštancie v preskúmanom rozsudku správne ustálil, že predmetná zmluva o úvere je spotrebiteľskou zmluvou, konkrétne zmluvou o spotrebiteľskom úvere, na ktorú treba uplatniť príslušné ustanovenia Občianskeho zákonníka, ako aj príslušné ustanovenia zákona č. 258/2001 Z. z., vrátane ust. § 4 ods. 2.

V tejto súvislosti sa súd prvej inštancie správne zameril na posúdenie, či predmetná zmluva spĺňa náležitosti v zmysle ust. § 4 ods. 2 zákona č. 258/2001 Z. z., pričom zistil a zodpovedá skutočnosti, že zmluva uzavretá medzi stranami sporu dňa 19. 06. 2008 neobsahuje niektoré týmto zákonom vyžadované údaje, a to údaj o konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru (ust. § 4 ods. 2 písm. g/),

údaj o ročnej úrokovej sadzbe (ust. § 4 ods. 2 písm. h/), údaj o výške, počte a termínoch splátok istiny, úrokov a iných poplatkov (ust. § 4 ods. 2 písm. i/) a údaj o ročnej percentuálnej miere nákladov (ust. § 4 ods. 2 písm. j/). V zmysle ust. § 4 ods. 3 zákona č. 258/2001 Z. z., ak zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa odseku 2 písm. a/, b/, d/ až j/, k/ a l/, poskytnutý úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov. Pri absencii údajov v zmysle ust. § 4 ods. 2 písm. g/, h/, i/, j/ vyššie uvedeného zákona potom treba považovať spotrebiteľský úver poskytnutý žalobcovi za úver bezúročný a bez poplatkov, čo znamená, že žalobcovi vznikla povinnosť vrátiť len sumu poskytnutého úveru, t. j. 20.000,- Sk, čo je po prepočte 663,88 eur.

Odvolačí súd poukazuje na ust. § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka v znení platnom v čase uzavretia predmetnej zmluvy, podľa ktorého sa ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom, pričom odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Novelou Občianskeho zákonníka (zákon č. 102/2014 Z. z.) s účinnosťou od 01. 04. 2015 bola v ust. § 52 ods. 2 doplnená tretia veta, podľa ktorej na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva. Toto ustanovenie neobsahuje prechodné ustanovenia, čo znamená, že od jeho účinnosti sa vzťahuje aj na právne vzťahy založené pred týmto dňom, teda aj na vyššie označenú zmluvu. Uvedené napokon aj vyplýva z judikatúry Najvyššieho súdu SR, napr. sp. zn. 3MCdo/12/2014 a sp. zn. 3MCdo/14/2014.

S poukazom na vyššie uvedené bol odvolačí súd toho názoru, že odvolacie námietky žalovaného, týkajúce sa nespotebiteľského charakteru predmetnej zmluvy nie sú dôvodné a súd prvej inštancie správne posúdil právny vzťah vzniknutý medzi stranami predmetného sporu na základe zmluvy o úvere ako spotrebiteľský právny vzťah. Neuniklo pozornosti odvolacieho súdu, že žalovaný v podanom odvolaní na jednej strane namietal, že vzťah vzniknutý na základe predmetnej zmluvy nie je spotrebiteľský, no na druhej strane tvrdil, že sa jedná o zmluvu o spotrebiteľskom úvere.

Na preukázanie nespotebiteľského charakteru zmluvy o úvere znáša dôkazné bremeno veriteľ, teda žalovaný, ktorý takýto charakter zmluvy nepreukázal. Súd prvej inštancie preto správne aplikoval na predmetný právny vzťah, vzniknutý na základe zmluvy o úvere, ust. § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka ako i ustanovenia zákona č. 258/2001 Z. z. v znení účinnom v čase jej uzavretia s tým, že žalovaný a žalobca mali v predmetnom právnom vzťahu postavenie dodávateľa (žalovaný) a spotrebiteľa (žalobca) v zmysle ust. § 52 ods. 3, 4 Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy a ust. § 3 ods. 1, 2 zákona č. 258/2001 Z. z. v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy. Žalovaný v rámci svojho podnikania poskytol žalobcovi ako spotrebiteľovi spotrebiteľský úver na základe zmluvy uzavretej v zmysle ust. 2 písm. a/ zákona č. 258/2001 Z. z., ktorú bolo potrebné posúdiť ako zmluvu o spotrebiteľskom úvere, pretože nič iné žalovaný nepreukázal a rovnako tak nepreukázal (ani netvrdil) poskytnutie úveru žalobcovi na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania žalobcu, resp. nepreukázal (ani netvrdil), že žalobca pri uzatváraní zmluvy konal v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

23.3 Súd prvej inštancie správne ustálil i to, že predmetná zmluva o úvere je bezúročná a bez poplatkov, a pokiaľ žalobca poskytol žalovanému úhrady vo vyššej sume, ako mu žalovaný poskytol úver (po prepočte 663,88 eur), jednalo sa zo strany žalobcu o plnenie bez právneho dôvodu, ktoré malo za následok vznik bezdôvodného obohatenia na strane žalovaného.

24. Žalobca spolu so žalobou predložil nedatovanú listinu (zrejme vyhotovenú žalovaným), podľa ktorej na zmluvu o úvere č. 4211187 zo dňa 19. 06. 2008 v sume 663,88 eur zaplatil sumu 6.255,59 eur, t. j. zaplatil o 5.591,71 eur viac oproti poskytnutému úveru (6.255,59 eur mínus 663,88 eur) a vrátenia tejto sumy sa od žalovaného v predmetnom súdom konaní domáhal titulom vydania bezdôvodného obohatenia. Zaplatenie sumy 5.591,77 eur zo strany žalobcu nad rámec poskytnutého úveru žalovaný ani nenamietal.

24.1 Bezdôvodné obohatenie je v právnej civilnej teórii vymedzené na jednej strane ako právo toho subjektu, na úkor ktorého bezdôvodné obohatenie vzniklo na jeho vydanie a na druhej strane ako záväzok, obsahom ktorého je povinnosť subjektu, ktorý sa na úkor iného bezdôvodne obohatil, takéto obohatenie vydať. V ust. § 451 ods. 2 Občianskeho zákonníka sú upravené okolnosti, za ktorých vzniká konkrétna forma bezdôvodného obohatenia. Úlohou súdu preto je zisťovať, či objektívne došlo k niektorej

zo skutočností vymedzených v ust. § 451 ods. 2 Občianskeho zákonníka. V súvislosti s posúdením uplatneného práva na vydanie bezdôvodného obohatenia v prípade plnenia bez právneho dôvodu, je nevyhnutné vymedziť, či došlo k plneniu bez právneho dôvodu, čo súd prvej inštancie aj správne ustálil, keď konštatoval, že v danej veci na strane žalovaného nebol právny dôvod na prijatie plnenia od žalobcu nad sumu poskytnutého úveru. Z dôvodu, že predmetná zmluva o úvere neobsahovala zákonom stanovené údaje (napr. RPMN, ročnú úrokovú sadzbu), správne bola vyhodnotená ako bezúročná a bez poplatkov tak, ako to ustálil aj súd prvej inštancie, a tiež aj to, že na strane žalovaného došlo k bezdôvodnému obohateniu na úkor žalobcu v dôsledku toho, že prijal plnenia, na ktoré mu nevznikol právny nárok. V tejto súvislosti je potrebné zdôrazniť, že na to, aby sa poskytnutý úver považoval v zmysle ust. § 4 ods. 3 zákona č. 258/2001 Z. z. za bezúročný a bez poplatkov postačuje, ak zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje niektorú z náležitostí uvedených v ust. § 4 ods. 2 písm. a/, b/, d/ až j/, k/ a l/, teda nemusí sa jednať o kumulatívnu absenciu týchto náležitostí. Odvolací súd už vyššie (bod 23.2 rozsudku) uviedol, že sa stotožnil so zistením súdu prvej inštancie, že zmluva o úvere neobsahuje minimálne údaje v zmysle ust. 4 ods. 2 písm. g/, h/, i/, j/ t. j. údaj o konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru, údaj o ročnej úrokovej sadzbe, údaj o výške, počte a termínoch splátok istiny, úrokov a iných poplatkov a údaj o ročnej percentuálnej miere nákladov. Absencia týchto údajov (čo i len jedného z nich) spôsobila, že úver poskytnutý žalobcovi je bezúročný a bez poplatkov.

25. Bez právneho významu je obrana žalovaného v odvolaní, že žalobca mohol do 14 kalendárnych dní od zmluvy o spotrebiteľskom úvere odstúpiť.

25.1 Ďalej žalovaný namietal aj skutočnosti, ktoré sa žiadnym spôsobom netýkajú súdnej veci ako i závery súdu prvej inštancie, ktoré z odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie vôbec nevyplývajú. Išlo o námietky týkajúce sa rozhodcovského rozsudku, prekážky rozhodnutej veci, poverenia na vykonanie exekúcie, ktoré predstavujú prostriedky procesného útoku (ust. § 149 CSP), ktoré žalovaný neuplatnil v konaní pred súdom prvej inštancie, takže ide o tzv. novoty. Z povahy vyššie uvedenej odvolacej argumentácie vyplýva, že nebola žiadna prekážka, aby ju žalovaný nemohol produkovať v limitoch daných koncentráciou konania pred súdom prvej inštancie, teda do doby, ako súd prvej inštancie vyhlásil dokazovanie za skončené. V spore spotrebiteľského charakteru žalovaný, na rozdiel od spotrebiteľa ako slabšej sporovej strany, nie je v tomto smere chránený tzv. dekoncentráciou konania, v dôsledku čoho nemožno pochybovať, že neboli splnené zákonné predpoklady pre to, aby odvolací súd skúmal správnosť napadnutého rozhodnutia vo vzťahu k vyššie uvedenej odvolacej argumentácii.

25.2 Prostriedky procesného útoku alebo procesnej obrany, ktoré v konaní pred súdom prvej inštancie doteraz neboli uplatnené, možno v dovolaní použiť len vtedy, ak sa a/ týkajú procesných podmienok, b/ vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu, c/ má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, alebo d/ ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie. Právo tzv. novôt v odvolacom konaní je v systéme neúplnej apelácie nastavené reštriktívne ako výnimka z pravidla, že v odvolacom konaní spravidla nie sú prípustné tie prostriedky procesného útoku alebo obrany, ktoré neboli procesnou stranou uplatnené pred súdom prvej inštancie. V posudzovanej veci však nebola osvedčená žiadna z výnimiek prípúšťajúca novoty v odvolacom konaní v zmysle ust. § 366 písm. a/ až d/ CSP. K tvrdenej existencii rozhodcovského rozsudku, ktorý žalovaný ani nepredložil, odvolací súd uvádza, že jeho prípadná existencia nemá žiadny vplyv na konanie v predmetnej veci o vydanie bezdôvodného obohatenia.

Podľa názoru odvolacieho súdu žalobcovi nič nebránilo v tom, aby svoje ďalšie námietky uvedené v odvolaní (spočívajúce v tom, že predmetnú zmluvu nemožno posúdiť ako bezúročnú a bez poplatkov, že v prípade týchto zmlúv nemožno hovoriť o absencii výšky, počtu a termínu splátok istiny, úrokov a iných poplatkov) týkajúce sa vyššie označenej zmluvy použil ako prostriedok procesnej obrany, resp. skutkové tvrdenia v zmysle ust. § 149 CSP a ust. § 150 CSP a uplatnil ich už v konaní pred súdom prvej inštancie.

25.3 Z obsahu predloženého súdneho spisu je nepochybné a odvolací súd zistil, že tieto námietky žalovaný neuplatnil v konaní pred súdom prvej inštancie ako procesnú obranu, resp. ako skutkové tvrdenia. V danom prípade je potom nevyhnutné konštatovať, že skutkové tvrdenia, ktoré žalovaný uplatnil až v odvolacom konaní, je potrebné považovať za novoty (nepatriace pod zákonné výnimky podľa ust. § 366 CSP), resp. za také skutkové tvrdenia, s ktorými by sa súd prvej inštancie musel v prípade ich uplatnenia vysporiadať, žalobca by k nim mohol zaujať svoje stanovisko a ktoré mohli mať vplyv na rozhodnutie vo veci samej. Predkladanie úplne nových skutkových tvrdení ako novôt v

odvolacom konaní je v predmetnej veci bez naplnenia podmienok podľa ust. § 366 písm. a/ až d/ CSP neprípustné, pričom takéto skutkové tvrdenia odvolací súd nemôže posudzovať a nemôže na ne ani prihliadať.

26. V závere odvolania žalovaný ďalej namietal, že nenastala ani jedna z foriem bezdôvodného obohatenia, pretože žalobca plnil na základe platne uzavretej zmluvy o úvere, ktorá nebola vyhlásená za neplatnú, rovnako tak neodpadol právny dôvod plnenia zo zmluvy (nedošlo k odstúpeniu od zmluvy a majetkový prospech získal z poctivých zdrojov). Uvedené námietky sú však z hľadiska vzniku práva žalobcu na vydanie bezdôvodného obohatenia bez právneho významu a nemožno ich považovať za rozhodujúce, nakoľko pre vznik bezdôvodného obohatenia je v preskúmvanej veci kľúčové, že úver poskytnutý žalovaným bolo potrebné z vyššie uvedených dôvodov považovať za bezúročný a bez poplatkov, a teda všetky platby od žalobcu, ktoré žalovaný prijal nad rámec ním poskytnutých finančných prostriedkov formou úveru, tvoria jeho bezdôvodné obohatenie. Prijatím platby tvoriacej bezdôvodné obohatenie sa úmysel žalovaného ako dodávateľa získať bezdôvodné obohatenie prejavil a naplnil jeho konaním, keď prijal a ponechal si platbu, ktorá mu bola vyplatená bez právneho dôvodu. Súd prvej inštancie správne posúdil konanie žalovaného ako úmyselné konanie získať pre seba bezdôvodné obohatenia v rozsahu sumy prevyšujúcej poskytnutý úver.

27. Odvolací súd sa s odôvodnením napadnutého rozsudku plne stotožnil, pričom odkazuje na právne závery súdu prvej inštancie, ktorý sa vypořiadal so všetkými pre posúdenie veci podstatnými otázkami. Odvolacie námietky žalovaného vyhodnotil odvolací súd ako nedôvodné a rozsudok súdu prvej inštancie postupom v zmysle ust. § 378 ods. 1, 2 CSP potvrdil z dôvodu jeho vecnej správnosti, nakoľko nezistil žiadne dôvody, ktoré by mali viesť k zrušeniu rozsudku súdu prvej inštancie (ust. § 389 CSP) a neboli splnené ani podmienky na jeho zmenu (ust. § 388 CSP).

28. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ust. § 396 ods. 1 CSP v spojení s ust. 255 ods. 1 CSP a ust. § 262 ods. 1 CSP. Žalobca bol v odvolacom konaní úspešný v plnom rozsahu, preto mu vznikol nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu voči žalovanému, ktorý v odvolacom konaní nebol úspešný. Podľa ust. § 262 ods. 2 CSP o výške náhrady trov odvolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie v zákonom stanovenej lehote po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením.

29. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0 (ust. § 393 ods. 2 veta druhá CSP v spojení s ust. § 3 ods. 10 posledná veta zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie **n i e j e** prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 CSP)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. (§ 420 CSP)

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 1, 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 1, 2 CSP)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané. (§ 424 CSP)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. (§ 427 ods. 1, 2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP)

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 ods. 1, 2 CSP)

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení.

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada. (§ 431 ods. 1, 2 CSP)

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci.

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia. (§ 432 ods. 1, 2 CSP)

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom. (§ 433 CSP)

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 434 CSP)

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania. (§ 435 CSP)